

Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento

Piazza Dante 15, 38122 Trento

Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615

uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 260 del 01/02/2023

Traduzione in cimbro

Gezoaget in Casa Moggioli dar projèkt euregio “Di bëlt von djungen zbisnen übargång un möglichkait”

’Z iztase gehaltet in Casa Moggioli dar earst trëff von zboate ziklo von Erta von Euregio, di trëff offe vor alle di pürgar über kulturàl un sotziàl tème, in disan trëff izta khent gezoaget dar projèkt “Di bëlt von djungen zbisnen übargång un möglichkait” ’z hatta genump toal dar provintziàl asesór vor di ekonomì, násüach un arbat Achille Spinelli.

’Z soinda o gest zbisnen in åndarn dar diridjént von dipartimént istrutziong un kultùr vodar Provìntz Roberto Ceccato, di schual laitar Viviana Sbardella un di djeneràl diridjenten von Åmt vor di arbat Stefania Terlizzi.

Dar projèkt gezoaget atz 31 von hoachnach bartze gruntn aftna násüach boda bart innvången 12.000 djunge un bart khemmen vürgevärt pittnåndar von Euregio un åndre emtar von drai lendar. Vor in Trentino: Dipartimént istrutziong un kultùr vodar provìntz, Dipartimént vo Psikologi un khenn bizzschaft vodar Universitét vo Tria, IPRASE un Åmt vor di arbat; vor da autonome Provìntz vo Poatzan: ’Z Åmt vor di schual un profesionèll orientamént un vorz land Tiròl dar Dipartimént vor di arbat un kamòuschaft.

’Di zukunft von djungen iz dar earst tème vor a öffentlesche istitutziong un aftz ditza izta khent geredet afte Djeneràl State vor di Arbat o bodase soin djüsto gemacht verte vor bintsche, asó o azpe nástian in zaitn vodar übargång” asó hatta khött dar asesór Spinelli. “Nástian in djungen boda lem zaitn boda bëksln, saiz vor bazta ågeat dar schual saiz vor di arbat, pitt allz daz sèll boda dise zaitn nástrangen, nèt bizzan baz zo impaitanen un allz ummaz mochan detzidarn soi zukunft, åhevante von djar vodar mittlschual sin afte universitét iz gántz bichte. ’Z lem lekk vür in laüt zo mocha zornìrn mearare vert un di öffentleschen emtar mochan mang redjarn dise übargång, opfrante laüt boda khånen nástian in djungen, haltante però o kunt vo baz da hám mångl di firme o, zoagante asó bazta iz pezzar tüan.

Di bëlt vodar arbat in ta’ vo haüt bill djunge boroatet vor daz sèll bosa gian zo tüana un ditza mage khemmen gesichart pittnar schual boda boroatet garade vor ditza. Vor daz sèll dar Sistèm Trentino sidar ettlana zait vüart vür an protzess zo orientara di djungen auz un auz, legante panåndar schual, profesionèll formatziong, un di bëlt vodar arbat” hatta no khött dar asesór Spinelli.

<https://www.youtube.com/watch?v=HKfZ14ynRqc&t=8s>

Offetünante in trèff dar djeneràl sekretardjo von Euregio Marilena Defrancesco hatt untarstricht bia bichte 'z iz arbatn pittnåndar zbisnen alln in sèlln boda nästian in djungen un hatt gedenkht ke dar Euregio Tiról-Südtiról-Trentino, sin vo baldar iz khent augelekk 'z djar 2011, habe hèrta gehaltet di djungen azpe mitte vo soinar arbat un übarhaup untar dar trentinar vorsitzarum 2021-2023 boda dar spruch von Euregio iz pròprio "dar Euregio iz djung".

Sbardella un Ceccato hám geredet vo bia ma mochtze orientarn åhevante vo khindar au sin balma khent groaz, ditza iz diferént nå dar eltom un di übargång vo aniaglaz: in pasarn vo khinn atz djungare mochtma schaung daz earst vo allz zo macha krescharn 'z mentsch khinn-sudjånt. Vo gröazar au zornirante da obarschual zo macha a bòtta verte da mittlschual, mochtma åhevan abezolirna un zo informara baztada iz zo maga tüan, ditza mocht soin någeholft von schualn un vo alln in sèlln boda nästian in djungen. Dar Trentino trakk vür ettlane initiativan un guate arbatn gepuntet in tèma von orientamento: 'z soinz balsipil "Trentino Orienta" un dar portàl Vivoscuola, ma bichte izta dar portfolio boda mage helvan zo machanen an bege in lem. Nèt zo vorgèzza izta dar ruòl vo IPRASE abezolirna di maistre un di hilfe boden khint gëtt durch an orientatìf didaktika boda gelånk zo macha auvarkhemmen in talént un daz sèll boda di djungen sèlbart soin guat zo tüana.

<https://www.youtube.com/watch?v=PGnTn-kdDKM&t=1s>

<https://www.youtube.com/watch?v=xjmtQaNxVkJY&t=1s>

In earst toal von trèff, di Raffaella Di Iorio von Euregio hatt gedenkht bia 'z izta khent augelekk disar projèkt un an åndadar pellare o, hèrta augehaltet von Euregio untar dar tirólar vorsitzarum, aftn tèma von lem von djungen. Dena di Stefania Terlizzi von Åmt vor di Arbat hatt augeroatet di stèpfln boda soin khent gemacht zo riva atz disa vürlegom. "Daz sèll boda iz mearar gehöart vo alln, iz süachan zo lega hèrta mearar panåndar schual un bëlt vodar arbat, gianante nå naûge beng o. Vor daz sèll hattma pensàrt abezolirna pezzar di laüt boda hám zo tüana pinn orientamento, haltante kunt von sèll bosa hám zo geba sèlbart un stianaten mearar nåmp o, balsipil nützante di naüng teknodjian un schupfante aftaz sèll boda khint khött "auto-orientamento" asó hattze khött.

<https://www.youtube.com/watch?v=8q7ac1uSZvs&t=1s>

Zbisnen in teknische boda hám geredet, dar Franco Fraccaroli, profesór vodar Universitét vo Tria, hatt khött von bichregarstn psiko-sotzial resorse boda khemmen inngevånk in kreschran vo khinn atz djung. Khennen un bizzan un in da gelaichege zait soin guat zo halta offe 'z hirn, dise zboa sachandarn hám sichar an un gántz bichtegen ruòl, ma soin guat auzohalta un vorstian ke ma sait guat zo giana vür, ditza o gitt zuar zo stiana zo vuazan balda di sachandarn nèt gian garècht. Soin guat zo höarase garècht pitt se sèlbart un soin sichar von sèll boma sait guat zo tüana iz dar djüst bege zo giana vürsnen azpe z' hatt z'soina, saiz ka schual, saiz afte arbat, un no, hám lust zo lirna un stian gerècht pinn åndarn laüt gitt o zuar zo maga krescharn un gian vür in lem.

Dar Francesco Pisanu, von Åmt boda schètzdi schual politike von Istrutziong Dianst vodar Provìntz hatt vürgelekk di bichregarstn arbatn boda bartn khemmen gemacht in di drai lentar. In earst toal vodar näsüach bartma darkhennen baztada berat pezzar zo tüana durch an formulàr un interviste. Dena bartma auzmachan baz zo tüana un seng bia vürzovüra di lånt poitike. Pitt mearare balsipil bartma helvan abezolirna berda arbatet in disan sektor un didjitaln projèkte vo "auto-orientamento" bartn khemmen augelekk vor di studjént vodar mittlschual un vodar obarschual. Dar projèkt bartze machan verte pittnan test boma bart seng biavl ditza hatt varlért.

Auz pan mòrgas hámda genump 'z bort zboa natzionàln espèrte aftn tèma von orientamento un bia zo kreschra di djungen. Dar Damiano Previtali, vorsitzar von provintziàl komitatt boda schètzdi schual sistèm von Trentino un diridjént von Ministèr vor di Istrutziong un merito, hatt geredet von naüng linee guida von Ministèr über dise argoméntn un von projèkt "Transizioni" haltante o kunt von gëlt boda magat khemmen zuargètt von PNRR aftz dise projèkte. Durch video hatta geredet dar Giorgio Vittadini vodar universitét Milano Bicocca, bodase iz untarhalitet über di "competenze non cognitive". Daz sèll boma hatt darvérty über disan kompeténtzan khütt ke dise trèffan mearare kontèkste von lem vo alle tage von djungen: saiz atz bia da krescharn, saiz in di arbat un in djenràl atz allz daz sèll boda ågeat in stian garècht in di bëlt boma sait. Asó

iz gântz bichte vor di schual, vor di arbat, haltn dise kompetenzan azpe bichtege ziln zo gelånga durch edukatîf un formatîf schütz, asó azpe da sa khint getånt in Trentino in dise lestn djardar.

Da gekhluppet: Slide Åmt vor di Arbat

Fotografian un film von Prèss Åmt

<https://www.youtube.com/watch?v=kVi3F99tZXo&t=1s>

Download pildar un interviste da: <https://bit.ly/40kjLph>

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(cdt)